

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-124/2006/6.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Siemens AG** összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, melyben további ügyfélként részt vett a **Turbo Group GmbH** – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Siemens AG irányítást szerezzen a Turbo Group GmbH felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A kérelmező Siemens AG 2006. július 19-én Adásvételi Szerződést kötött a Turbo Group GmbH (a továbbiakban: Turbo) üzletrészei 100 százalékanak megvásárlására.
- 2) A kérelmező az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – 2006. augusztus 2-án benyújtott kérelmében a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

- 3) A Gazdasági Versenyhivatal által a Tpv. 68. § (4) bekezdése alapján elrendelt hiánypótlást a kérelmező 2006. szeptember 15-én teljesítette.

II.

Az összefonódás résztvevői

- 4) A Turbo által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Turbo-csoport) turbinák, kompresszorok és ventilátorok gyártásával foglalkozik, termékei valamennyi földrészre eljutnak.
- 5) A Turbo-csoportnak magyarországi tagja nincs, külföldön honos tagjai 2005. évben közel 2 milliárd forint nettó árbevétel érték el a Magyar Köztársaság területén.
- 6) A Siemens AG és az általa közvetlenül vagy közvetve irányított vállalkozások alkotta vállalkozás-csoport (a továbbiakban együtt: Siemens-csoport) a világ közel 200 országában van jelen az információ és kommunikáció, az automatizálás és irányítás, a villamosenergia-termelés, -átvitel és -elosztás, a közlekedéstechnika, az orvosi szolgáltatások, a világítástechnika, valamint az ingatlanfinanszírozás területén.
- 7) A Siemens-csoport magyarországi tagjai
- erőművi berendezések, transzformátorok és transzformátor komponensek gyártásával;
  - hírközlési-, számítástechnikai-, eszköz-finanszírozási-, vagyonvédelmi-, ingatlankezelési-, valamint képi diagnosztikai (és ahhoz kapcsolódó) terápiás szolgáltatások nyújtásával; továbbá
  - a csoport külföldön honos tagjai által gyártott áruk magyarországi forgalmazásával, valamint azok szervizelésével
- foglalkoznak.
- 8) A Siemens-csoport külföldön honos tagjai közvetlenül is értékesítenek a Magyar Köztársaság területén, egyebek mellett turbinákat, kompresszorokat és ventilátorokat is.

- 9) A Siemens-csoport magyarországi tagjainak 2005. évi nettó árbevétele, valamint külföldön honos tagjainak a Magyar Köztársaság területén 2005. évben elért nettó árbevétele – a csoporton belüli forgalom nélkül – együttesen mintegy 100 milliárd forint volt.

**Az összefonódás résztvevőinek piaci helyzete a
Turbo-csoport által gyártott áruk piacán.**

Turbinák

- 10) A turbinák valamely természetes tüzelőanyag (gáz, olaj és szén) elégetésével keletkező hőhordozó tágulását használják ki forgási energia előállítására. Az egyedi tervezésű turbinák szerkezete összetettebb a standard típusoknál és az általuk termelni képes energiamennyiség is más. A standard turbinák túlnyomórészt egyfokozatúak, míg az egyediek változó számú fokozattal rendelkeznek a megrendelő igénye szerint. A különböző szerkezeti felépítéséből, illetve a hőmérséklet- és nyomás-csökkenés kihasználására vonatkozó eltérő képességből fakadóan a standard turbinák teljesítménye csak körülbelül 5 MW-ig terjed, míg az egyedileg tervezett turbinák teljesítménye körülbelül 5 MW-nál kezdődik.
- 11) A standard és az egyedileg tervezett turbinák energiahatékonyságuk tekintetében is különböznek. Az egyfokozatú turbinának a hőmérséklet- és nyomáscsökkenéssel történő energia átalakítással egyetlen lépcsőben kell megbirkóznia, míg a többfokozatú turbináknak több lépésben teszik ezt. Ez magasabb fordulatszámot eredményez, és ennek megfelelően magasabb fokú hatékonyságot is. A standard turbinák is lehetnek többfokozatúak, de hasonlóan alacsony fokú hatékonysággal működnek, ami abból fakad, hogy a standardizálással elvesznek a többfokozatú felépítésből fakadó hatékonysági előnyök. A standardizálás egyik fő hátránya, hogy a standard turbinák szerkezeti felépítése nincs hatékonyságra optimalizálva. Ezért az egyedileg tervezett turbinákat ott használják, ahol a nagy teljesítmény és a magas energiahatékonyság követelmény. Ugyanazokban az iparágakban alkalmazzák a standard és az egyedileg tervezett turbinákat is, de az ipari folyamat más-más helyén, ezért nem jellemző azok együttes értékesítése.

- 12) A standard és az egyedileg tervezett turbinák ára között abban a teljesítmény kategóriában, amelyekben a teljesítményük elvileg összevethető lenne, körülbelül háromszoros különbség van. A standard és az egyedileg tervezett turbinák árai is világszerte rendkívül hasonlóak, az árhoz képest elenyésző mértékű szállítási költség okán is.
- 13) A Turbo-csoport kizárólag standard turbinákat gyárt, melyek átlagos teljesítménye körülbelül 1 és 2 MW között van. A Siemens csoport ezzel szemben csak egyedileg tervezett turbinákat árusít, melyek túlnyomórészt legalább 10-15 MW teljesítményűek, többfokozatú ipari turbináiknak teljesítménye pedig átlagosan 40 MW.
- 14) Csakúgy, mint a Siemens- és a Turbo-csoport, a többi turbinagyártó vállalkozás is a világ egész területén értékesíti áruit. A főbb további gyártó vállalkozások:
- a standard turbinák esetében a Dresser-Rand, a Shinoko és az M&M Turbinen-Technik;
  - az egyedileg tervezett turbinák körében a MAN/B+V, az LMZ Leningrád, a Mitsubishi Heavy Industries, a General Electric és a Skoda (az utóbbi három kizárólag Európában).

Kompresszorok

- 15) A kompresszorok olyan munkagépek, amelyek légnemű vagy folyékony anyagok sűrítésére szolgálnak, amely közben lehetőség nyílik az összetevők szétválasztására, állapotváltoztatásra, továbbításra. A szabványos specifikációknak megfelelően előállított standard kompresszorok és a vevői specifikációk alapján gyártott méretezett kompresszorok – a turbinákhoz hasonlóan – a felhasználás céljában, főbb árujellemzőikben és az árban is lényegesen eltérnek egymástól.
- 16) A Siemens-csoport kizárólag méretezett kompresszorokat gyárt, míg a Turbo-csoport elsősorban standard kompresszorokkal van jelen a piacon.
- 17) A kompresszorok szállítási költségei a termék árához képest jelentéktelen mértékűek, ezért a kompresszor gyártó vállalkozások a Siemens- és a Turbo-csoportéhoz hasonlóan áruikat a világ egész területén értékesítik. A főbb gyártó vállalkozások:

- a standard kompresszorok körében az AC Compressors, a Dresser Roots, a FIMA, a MAN/B+V, az Elliott és az Atlas Copco;
- a méretezett kompresszorok esetében a Siemens-csoporthoz hasonló piaci részesedésű MAN/B+V, továbbá a General Electric, a Mitsubishi Heavy Industries és a Dresser-Rand.

Ventillátorok

- 18) A ventillátorok mechanikus berendezések, amelyek az őket körülvevő levegőnek a más tárgyak elmozdítása nélkül történő mozgatására szolgálnak. A Siemens- és a Turbo-csoport által gyártott ventillátorokat elsősorban az ipar területén használják fel.
- 19) Az ipari ventillátorok szállítási költsége árukhoz képest nem jelentős, ezért a nagyszámú gyártó termékeit – csak úgy, mint a Siemens- és a Turbo-csoport – a világ egész területén forgalmazza.

Forgalmi részesedések

- 20) Az előzőekben ismertetett áruk nagy értékű vásárlása esetén a vevő általában tendert ír ki. A tenderek elnyerésétől függően az egyes vállalkozás-csoportok forgalmi részesedése az egymást követő években jelentős eltéréseket mutat, ezért az alábbi Táblázatban a turbinák és a kompresszorok esetében a 2003-2005. évekre vonatkozó átlagos részesedés szerepel.

Táblázat

A Siemens- és a Turbo-csoport részesedése az európai és a világméretű forgalomból

%-ban!

Megnevezés	Siemens-csoport		Turbo-csoport	
	európai	világméretű	európai	világméretű
Standard turbinák	–	–	50-60	<5
Egyedileg tervezett turbinák	40-50	10-20	–	–
Standard kompresszorok	–	–	10-20	10-20
Méretezett kompresszorok	20-30	10-20	<1	<1
Ipari ventillátorok	<5	<1	<5	<5

III.

Az engedélykérési kötelezettség

- 21) A TurboGroup GmbH üzletrészeinek a Siemens AG általi megszerzése a Tpvt. 23. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdés a) pontja alapján vállalkozások összefonódásának minősül.
- 22) Az összefonódással érintett vállalkozás-csoportok (Tpvt. 26. § szerint: a Siemens- és a Turbo-csoport tagjai) 2005. évi nettó árbevétele együttesen meghaladta a tízenötmilliárd forintot, ezen belül mindkét vállalkozás-csoporté az ötszázmillió forintot, ezért a kérelmezett összefonódáshoz a Tpvt. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

IV.

Az engedélyezés

- 23) A Tpvt. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedély megadását, ha az összefonódás nem hoz létre vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását vagy fejlődését az érintett piacon (Tpvt. 14. §).
- 24) A Tpvt. eddigi alkalmazási tapasztalatai alapján a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió- és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. számú Közleményében (a továbbiakban: Közlemény) szerint.
- 25) Az összefonódásban résztvevő két vállalkozás-csoport azonos tevékenysége a turbinák, kompresszorok és ipari ventilátorok gyártása, értékesítése. A Turbo-csoportnak további tevékenysége nincs, a Siemens-csoport további tevékenységeinek pedig nincs olyan kapcsolódása a Turbo-csoportéhoz, amely alapján vertikális- vagy portfólió hatások merülhetnének fel.
- 26) A fenti három termékcsoporthoz a Versenytanács a turbinák és a kompresszorok esetében – figyelembe véve az árujellemzők és az árak tekintetében meglévő eltéréseket (lásd 10-12., illetve 15. pontok) – a standard és az egyedileg tervezett (méretezett) választékokat egymástól elkülönített árupiacoknak (Tpvt. 14. § (2)

bekezdés) minősítette¹, és szintén elkülönült árupiacnak tekintette az ipari ventilátorokat.

27) Az előzőek szerinti árupiacokon a nagyobb vállalkozások a világ egész területén értékesítik (lásd 14., 17. és 19. pontok). Ezért a Versenytanács álláspontja szerint a földrajzi piac (Tpvt. 14. § (3) bekezdés) valószínűsíthetően világméretű, de még a lehetséges legszűkebb értelmezésben is kiterjed Európa egész területére.²

28) A 26. és 27. pont szerint meghatározott érintett piacok közül az összefonódás a méretezett kompresszorok és az ipari ventilátorok európai (és világ) piacán jár horizontális hatásokkal.

Ennek azonban

- a méretezett kompresszorok esetében a Turbo-csoport minimális (1 százalék alatti);
- az ipari ventilátorok esetében pedig a Turbo- és a Siemens-csoport együttesen is alacsony (10 százalék alatti)

piaci részesedése alapján nem valószínűsíthetők káros versenyhatásai.

29) Elvileg származhat portfólió hatás abból adódóan, hogy a Siemens-csoport tevékenységi köre kibővül a standard turbinákkal és kompresszorokkal. Versenyaggályokkal azonban ebből adódóan sem kell számolni, mert

- a) egyrészt a standard kompresszorok esetében a Turbo-csoport érintett piaci részesedése alacsony (20 százalék alatti);
- b) másrészt pedig a standard turbinákra (melyekből a Turbo-csoport érintett piaci részesedése magas), csak egészen kivételesen jelentkezik az egyedi tervezésű turbinákkal együttes kereslet.

30) Káros konglomerátum hatások szintén nem valószínűsíthetők, mert a Turbo-csoport vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzete jelenleg is kedvező.

---

¹ A kompresszorok esetében ez összhangban áll az Európai Bizottság határozataival: COMP/M.2224 (Siemens/Demag Krauss-Maffei); COMP/M.1922 (Siemens/Bosch/Atecs).

² Ez a megközelítés a turbinák esetében összhangban áll az Európai Bizottság COMP/M.3148 (Siemens/Alstom Gas and Steam Turbines) határozatában foglaltakkal.

- 31) Mindezek alapján a Versenytanács a Tpvt. 77. § (1) bekezdés a) pontja szerinti határozatában – egyezően a Tpvt. 71. § (2) bekezdés alapján tett vizsgálói indítvánnyal – az összefonódást engedélyezte.

V.

Az összefonódás engedélyezésének nyilvánvalósága

- 32) A Tpvt. 63.§ (3) bekezdésének ac) pontja szerint a versenytanácsi határozatot a kérelem beérkezésétől, illetve a hiányok pótlásától számított 45 napon belül kell meghozni, amennyiben „az engedély a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”, mely esetben a Tpvt. 62. § (1) bekezdése alapján az eljárási díj összege kettőmillió forint. Amennyiben az engedély megadása nem nyilvánvaló vagy a Tpvt. 30. § (1) bekezdésén alapul, akkor a határozatot a Tpvt. 63. § (3) bekezdés b) pontja alapján 120 napon belül kell meghozni, mely esetben a Tpvt. 62. § (1) bekezdése alapján – a kérelem benyújtásával egyidejűleg megfizetett kettőmillió forinton felül – további nyolcmillió forint eljárási díjat kell fizetni a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül.
- 33) Arra nézve a Tpvt. nem tartalmaz rendelkezést, hogy az összefonódás mely esetben minősül olyannak, amely „a 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg”. A Tpvt. 63.§ (3) bekezdés ac) pontja szerinti (egyszerűsített) és a b) pont szerinti (teljeskörű) eljárásban elbírálható összefonódások megkülönböztetésekor a Versenytanács – a saját több éves gyakorlatát tükröző – Közleményből indul ki.
- 34) A jelen ügy szempontjából releváns horizontális hatással (lásd 28. pont) összefüggésben a Közlemény szerint akkor alkalmazható az egyszerűsített eljárás, ha nincs olyan érintett piac, amelyen az összefonódásban résztvevő vállalkozáscsoportok együttes részesedése meghaladja a 20 százalékot (Közlemény 14.ii.a. pont). A Közlemény 14.iii. pontja alapján valamely érintett piacon 20 százalékot meghaladó együttes piaci részesedés esetén is alkalmazható azonban az egyszerűsített eljárás, ha az összefonódás következtében a piaci koncentráció növekedése ezen az érintett piacon csekély mértékű. E pont alapján akkor engedélyezhető egyszerűsített eljárásban az összefonódás, ha:

- a) az ezen az érintett piacon legnagyobb piaci részesedéssel rendelkező érintett vállalkozás-csoport figyelmen kívül hagyásával az összefonódásban érintett többi vállalkozás-csoport együttes piaci részesedése ezen az érintett piacon nem haladja meg az 5 százalékot; és
- b) ezen az érintett piacon van az összefonódásban résztvevő legnagyobb vállalkozás-csoporthoz hasonló piaci részesedésű versenytárs vállalkozás; és
- c) az összefonódás a lehetséges verseny lényeges csökkenését sem eredményezheti, mert alappal feltételezhető, hogy a jelenleg alacsony piaci részesedésű vállalkozás részesedése a jövőben sem növekedhet érezhetően.

35) A Siemens- és a Turbo-csoport együttes piaci részesedése az európai- és a világpiacon sem éri el a 20 százalékot. A méretezett kompresszorok esetében ugyan meghaladja az együttes piaci részesedés a 20 százalékot, azonban a 34. a-c) pontban foglalt feltételek mindegyike teljesül, mert

- a Turbo-csoport részesedése nem éri el az 5 százalékot;
- van a Siemens-csoportoz hasonló piaci részesedésű vállalkozás (lásd 17. pont); továbbá
- a nagyszámú piaci szereplőre tekintettel nem valószínűsíthető, hogy a Turbo-csoport az összefonódás nélkül jelentősen képes lenne piaci részesedését növelni.

36) Mindezek alapján a Versenytanács a kérelmezett összefonódás esetében alkalmazhatónak találta a Tpv. 63. § (3) bekezdésének ac) pontját.

37) Az érintett földrajzi piac meghatározása (lásd 27. pont) és a Közleményben foglaltak összefüggéseit illetően a Versenytanács az alábbiakra hívja fel a figyelmet. A Tpv. 1. § értelmében a Gazdasági Versenyhivatal egy összefonódásnak kizárólag a magyar piacon jelentkező hatásait értékelheti. Ebben (a „jogi”) értelemben tehát az érintett földrajzi piac nem lehet szélesebb, mint a Magyar Köztársaság területe. Ha azonban a földrajzi piac „közgazdasági” értelemben ennél szélesebb, akkor a magyar piacon jelentkező versenyhatások értelemszerűen csak ezen szélesebb földrajzi piac viszonyai alapján ítéltethők meg. Ezért abban az esetben, ha – mint a jelen ügyben – a Magyar Köztársaság területénél szélesebb földrajzi piacra nézve a Közlemény 17-18. pontjai szerinti módon rendelkezésre állnak a piaci részesedésekre vonatkozó

adatok, akkor a Versenytanács azok alapján dönt az egyszerűsített eljárás alkalmazhatóságáról.

VI.

Eljárási kérdések

- 38) A Tpvt. 63. § (3) bekezdése ac) pontjának alkalmazásából következőleg az eljárási díj megfizetéséről nem kellett rendelkezni, mert a kérelmező a Tpvt. 62. § (1) bekezdése szerinti kettőmillió forintot előzetesen leróta.
- 39) A Versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (2) bekezdésének alkalmazásával – tárgyaláson kívül hozta meg.
- 40) Az ügyfeleket megillető jogorvoslati jog a Tpvt. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2006. október 19.